

Lubelskie przedmieścia

Konstantynów

Konstantynów, zwany popularnie Poczekajką, jest pozostałością dawnego folwarku, jaki powstał w 1857 r. na terenach należących do Rur Jezuickich.

Jego założycielem był Ignacy Bukowski. w posiadaniu którego pozostawały wówczas dobra pojezuickie. Nowy folwark utworzony został w zachodniej części tego majątku, niemal na drugim jego końcu, w znacznej odległości od centrum gospodarczego położonego przy drodze do Zemborzyc — obecnie ul. Nadbystrzyckiej. Powitanie Konstantynowa podyktowane było zapewne względami ekonomicznymi. Wskazuje na to jego lokalizacja oraz wczesne kontrakty dzierżawcze.

Folwark usytuowany został w pobliżu drogi do Kraśnika i Bełżyc, skąd też niedaleko było do szosy warszawskiej i drogi do Nałęczowa. Jak można przypuszczać, powstał on na terenach niezabudowanych. Dlatego też jego urzeczywistnienie musiało się wiązać z potrzebą wzniesienia nowej zabudowy folwarcznej, która jak wynika z inwentarzy z 1865 i 1866 r. powstała w dość szybkim czasie, formując się zapewne w latach 60-tych wieku XIX. W 1865 r. Konstantynów posiadał już pełną zabudowę folwarczną.

Początkowo folwark stanowił część majątku Rury i jako taki oddawany był w długoletnie dzierżawy. Wyodrębnienie Konstantynowa z dóbr Rury Jezuickie nastąpiło dopiero w 1880 roku, z chwilą kupienia folwarku przez Władysława Gałęckiego. Transakcja ta toczyła się z wytyczeniem Konstantynowa według granic określonych pomiarem z 1880 roku. Do folwarku włączono wówczas ziemie orne dawnej posiadłości jezuickiej, położone na północ od obecnej ul. Ruchu Oporu. Od wschodu nowo wytyczony folwark graniczył z wsią Rury Jezuickie, od północy zaś z Rurami Świętoduskimi.

Zabudowa Konstantynowa, jak wynika z pomiaru z 1880 r., skupiała się w pobliżu jego zachodniej granicy, w miejscu, które sytuacyjnie odpowiada obecnemu zespołowi budynków należących do KUL. Jak wiadomo z inwentarzy z 1885 r. i 1868 r, zabudowa ta obejmowała w tym czasie parterowy, drewniany oraz szereg drewnianych budynków gospodarczych, wśród których znajdowały się: spichlerz lamus, stodoły, obory oraz budynek mieszczący stajnię, wołownię i wozownię. Budynki gospodarcze uformowane w półkolu przed frontem dworku tworzyły rodzaj zamkniętego przestrzennie podwórza. Nieliczne z nich, usytuowane były w pobliżu alei wjazdowej, zachowanej do dzisiaj w biegu ul. Konstantynów.

Pierwotna, drewniana zabudowa gospodarcza Konstantynowa nie przetrwała do czasów współczesnych, ulegając z upływem lat zniszczeniu i wymianie na murowaną. Zachował się natomiast drewniany, parterowy dworek, położony obecnie na tyłach współczesnej zabudowy przy ul. Konstantynów 1 D. Dworek o którym w 1865 roku wspomina się jako o domu mieszkalnym „na podwalinach w węzłach i słupach i ścianach

z bali” kryty był gontem. Po zmianie pokrycia dachowego i otynkowaniu utracił, niestety, swą czystość stylową. Zachował jednakże dekoracyjny, ozdobny ganek z rzeźbionymi kolumnkami, odnotowywany w opisie dworu z 1865 roku.

Dworek, sięgający czasem powstania lat sześćdziesiątych wieku XIX, reprezentuje zanikający już typ architektury, z tego też powodu zasługuje na uwagę i dalszą ochronę. Historycznie wiąże się z osobą Andrzeja Struga, który przebywał tu w czasach młodości, w okresie, kiedy Konstantynów należał do jego rodziny. Dla uczczenia pamięci Andrzeja Struga, pisarza i działacza społecznego związanego rodzinnie z Lubelszczyzną, w 1966 r. przed dworkiem umieszczony został, kamień pamiątkowy z napisem: ANDRZEJ STRUG (TADEUSZ GAŁECKI) 1871—1937. LUBLIN 1966.

Dworek przy ul. Konstantynów 1 D w Lublinie. Rys. M. Michalak